

Tudjmanovo nacionalisticko nasljedje

Author: [IWPR Balkans](#)

Hrvatska vlada bori se sa nacionalistickim nasljedjem nekadasnjeg predsednika.

Mladen Rogic uhapsen je u Zagrebu proslog novembra nakon protesta protiv EU samita odrzanog u ovom gradu. Policija je bila vise zainteresovana za ono sto je nosio, nego ono cime se bavio.

U toku protesta 30. novembra, tridesetsetogodisnji bivsi pripadnik hrvatske vojske iz Biograda, primecen je da nosi kapu na kojoj se nalazilo slovo "U", fasisticki simbol nekadasnje Nezavisne drzave Hrvatske, NDH, kvislinske tvorevine za vreme Drugog svetskog rata. EU samit odrzan je da bi se diskutovalo o problemima pomirenja u ovom regionu.

Nakon nekoliko sati provedenih u pritvoru, Rogic je dobio kaznu od 579 kuna (£50). Ovim je stekao reputaciju prve osobe koja je kaznjena po hrvatskom zakonu koji zabranjuje nosenje fasistickih obelezja.

U srceparajucoj reportazi koja je usledila u lokalnim dnevnim novinama "Slobodna Dalmacija", jednoj od retkih u Hrvatskoj koja je zadrzala fasistoidnu uredjivacku koncepciju, Mladen Rogic nije mogao sakriti svoje cudjenje.

"Pod tom kapom sam se punih pet godina borio u Domovinskom ratu, a od toga sam 22 meseca bio zapovednik odbrane Zadra. Dok sam ratovao, kapa im nije smetala. Danas, pet godina kasnije, zbog nje su me pritvorili i kaznili sa 579 kuna globe!".

I zaista, on je u pravu. U toku rata niko mu nije prigovarao dok je nosio fasisticke simbole kao zapovednik hrvatske vojske. Dapace, bio je to dokaz lojalnosti prema Domovini.

Sada, zagrebacke vlasti aktivirale su zakone iz Titove ere koji zabranjuju pospesivanje etnicke netolerancije. Ovi zakoni su "previdjani" u vreme kada se Tudjman nalazio na celu drzave, sto je bilo doba obojeno zestokim hrvatskim nacionalizmom.

U toku njegove vladavine, u Hrvatskoj je sruseno tri hiljade spomenika antifasistickoj borbi i partizanskom pokretu iz Drugog svetskog rata. Dekretom sefa drzave u Zagrebu je uklonjen naziv Trga zrtava fasizma i promenjen u Trg hrvatskih velikana.

U desetak hrvatskih gradova osvanule su ulice, skole, pa cak i deciji vrtici sa imenom Mila Budaka, ministra u nekadasnjoj ustaskoj vladi, koji je nakon Drugog svetskoj rata osudjen na smrt zbog zlocina protiv covecnosti.

Iako formalno zakonom zabranjeno, isticanje fasistickih obelezja je u protekloj dekadi u Hrvatskoj bilo ne samo legitimno i svakodnevno, vec je predstavljalo cak "visi rang patriotske svesti". Bio je to samo simbolicki dodatak "sluzbenoj ksenofobiji".

Istovremeno, obavljani su opsezni revizionisticki zahvati na skolskim udzbenicima, iz biblioteka je odstanjeno i unisteno vise stotina hiljada knjiga koje su pisane cirilicom, pismom kojim se sluze Srbi, ili pisane od autora nepodobne nacionalnosti ili ideoloskog uverenja.

Nesporazum koji oseca Mladen Rogic, covek koji mora platiti 579 kuna zbog stavljanja slova "U" na kapu jedan je od tezih asortimana Tudjmanovog nasledja.

Pokojni diktator je fakticki amnestirao fasisticke zlocine u Drugom svetskom ratu i mracnu ulogu kvislinske NDH, floskulom o "nacionalnom pomirenju".

Vrhunac tog ideoloskog ludila trebalo je biti simbolicki obelezeno izgradnjom zajednicke spomen-grobnice u Jasenovcu, mestu gde su u koncentracionom logoru ustase ubile oko 80 hiljada Srba, Jevreja i Roma kao i protivnika ustaskog rezima. Kriticni tekstovi objavljeni u satiricnom nedeljniku "Feral Tribune" izazvali su medjunarodni skandal, tako da se od te ideje odustalo.

Vlasti, medjutim, nisu blagonaklono gledale na stav ovih novina. Drzavno tuzilastvo podiglo je optuznicu protiv potpisanika ovih redova i njegovog kolege, novinara Marinka Culica zbog "uvrede i klevete predsednika Republike Hrvatske".

Mi smo optuzeni po novouvedenim odredbama Kaznenog zakona, prema kojima je kritikovanje sefa drzave zabranjeno. Zatrazena je maksimalna kazna od tri godine zatvora, a tuzilastvo je odustalo od progona tek kada je "okleветani" umro. Hrvatsko pravosudje odbilo je mogucnost da donese oslobadjajucu presudu za novinare.

Ohrabren desetogodisnjim ideoloskim manipulisanjem, danas se Mladen Rogic, prirodno, oseca zrtvom. Veci je problem za Hrvatsku sto to, po svemu sudeci, nikada nece razumeti ni njegovi potomci. U vec spomenutoj reportazi u "Slobodnoj Dalmaciji", novinar prenosi dijalog sa Rogicevim trogodisnjim sinom:

"Lovre gde je tata bio?"

"U pritvoru"

"A ko je zatvorio tatu?"

"Crveni, komunisti".

Lovre Rogic je vec naucen "da prepozna politicke neprijatelje".

Viktor Ivancic je urednik splitskog nedeljnika "Feral Tribune".

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tudjmanovo-nacionalisticko-nasledje>